ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 1.6.2011
SEC(2011) 672 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση__ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την ευρωπαϊκή τυποποίηση και την τροποποίηση των οδηγιών 89/686/ΕΟΚ και 93/15/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών 94/9/ΕΚ, 94/25/ΕΚ, 95/16/ΕΚ, 97/23/ΕΚ, 98/34/ΕΚ, 2004/22/ΕΚ, 2007/23/ΕΚ, 2009/105/ΕΚ και 2009/23/ΕΚ

{COM(2011) 315 τελικό}
{SEC(2011) 671 τελικό}

Αποποίηση ευθυνών: Η παρούσα περίληψη δεσμεύει μόνο τις υπηρεσίες της Επιτροπής που έλαβαν μέρος στην κατάρτισή της και δεν προδικάζει την τελική μορφή οποιασδήποτε απόφασης ληφθεί από την Επιτροπή.

1. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Το παρόν έγγραφο αφορά αποκλειστικά, αφενός, το σύστημα ευρωπαϊκής τυποποίησης στο οποίο οι CEN, CENELEC και ETSI – οι τρεις ανεξάρτητοι ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης (στο εξής «ΕΟΤ») – διαδραματίζουν νευραλγικό ρόλο και, αφετέρου, τα πρότυπα διαλειτουργικότητας στον τομέα των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ).

Τα πρότυπα και η τυποποίηση είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικά μέσα για την άσκηση πολιτικής της ΕΕ. Η ύπαρξη και μόνο των προτύπων τονώνει το εμπόριο, επειδή επιδρά θετικά στη μείωση του κόστους και αμβλύνει τις αποκλίσεις ως προς την ενημέρωση μεταξύ των πλευρών της προσφοράς και της ζήτησης, ιδίως στην περίπτωση διασυνοριακών συναλλαγών. Αρκετές οικονομετρικές μελέτες έχουν αποδείξει ότι υπάρχει σαφής σύνδεση σε μακροοικονομικό επίπεδο μεταξύ της τυποποίησης στην οικονομία, της αύξησης της παραγωγικότητας, του εμπορίου και της συνολικής οικονομικής μεγέθυνσης. Από μελέτες προκύπτει ότι τα υφιστάμενα πρότυπα συμβάλλουν στο ΑΕγχΠ κατά περίπου μία ποσοστιαία μονάδα ετησίως. Παρά το γεγονός ότι τα πρότυπα και η τυποποίηση έχουν πολύ ευρύτερα οφέλη για την ευρωπαϊκή οικονομία, χρησιμοποιούνται ως μέσα άσκησης πολιτικής με σκοπό να εξασφαλιστούν, μεταξύ άλλων, η λειτουργία της ενιαίας αγοράς, η διαλειτουργικότητα των δικτύων και των συστημάτων, ιδίως στον τομέα των ΤΠΕ, ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και του περιβάλλοντος, και μεγαλύτερη καινοτομία και κοινωνική ενσωμάτωση.

Ωστόσο, οι δημόσιες διαβουλεύσεις των ενδιαφερομένων και μια έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το μέλλον της ευρωπαϊκής τυποποίησης[1] επισήμαιναν ότι πρέπει να επιλυθούν ορισμένα προβλήματα.

Τα ευρωπαϊκά πρότυπα είναι πολύ σημαντικά για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς βιομηχανικών προϊόντων. Τα ευρωπαϊκά πρότυπα αντικαθιστούν τα εθνικά και συχνά αντικρουόμενα πρότυπα, τα οποία, ως τέτοια, μπορεί να δημιουργήσουν τεχνικά εμπόδια σε μια εθνική αγορά. Για τους σκοπούς της παρούσας εκτίμησης επιπτώσεων, τα ευρωπαϊκά πρότυπα μπορούν να υποδιαιρεθούν σε 2 κατηγορίες:

- Τα <u>ευρωπαϊκά πρότυπα που εκπονούνται κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής</u>, βάσει της λεγόμενης «εντολής», στο πλαίσιο της οποίας οι ΕΟΤ καλούνται να καταρτίσουν τεχνικές προδιαγραφές κανονιστικού χαρακτήρα που να πληρούν τις απαιτήσεις της εντολής. Τα εν λόγω πρότυπα μπορούν να υποδιαιρεθούν σε 2 υποκατηγορίες:
  - τα εναρμονισμένα πρότυπα, που εξασφαλίζουν ότι τα προϊόντα πληρούν τις βασικές απαιτήσεις που καθορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ. Η συμμόρφωση προς ένα ευρωπαϊκό «εναρμονισμένο» πρότυπο

[1] A7-0276/2010.

εγγυάται το απαιτούμενο επίπεδο ασφάλειας των προϊόντων. Ωστόσο, η χρήση εναρμονισμένων προτύπων εξακολουθεί να είναι προαιρετική και οι κατασκευαστές μπορούν να χρησιμοποιούν οποιαδήποτε άλλη τεχνική λύση που να αποδεικνύει ότι το προϊόν τους πληροί τις βασικές απαιτήσεις. Το ποσοστό των ευρωπαϊκών προτύπων που είναι εναρμονισμένα αυξήθηκε τις δύο τελευταίες δεκαετίες από 3,55 % σε 20 % το 2009. Αυτό καταδεικνύει την αυξανόμενη σημασία που αποκτούν τα πρότυπα ως συνοδευτικό μέσο της νομοθεσίας της ΕΕ[2]·

– άλλα ευρωπαϊκά πρότυπα για τη στήριξη ευρωπαϊκών πολιτικών·

- Τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά πρότυπα εγκρίνονται εκτός νομοθεσίας της ΕΕ, με πρωτοβουλία επιχειρήσεων, εθνικών οργανισμών τυποποίησης ή άλλων παραγόντων, ή κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής.

1.1. Πρόβλημα 1: Η διαδικασία έγκρισης των ευρωπαϊκών προτύπων που ζητούνται από την Επιτροπή δεν είναι αρκετά γρήγορη.

Σ' έναν κόσμο και μια κοινωνία που μεταβάλλονται με ταχείς ρυθμούς, ιδίως σε τομείς που χαρακτηρίζονται από την ιδιαίτερα σύντομη ζωή των προϊόντων και τους πολύ βραχείς αναπτυξιακούς κύκλους, τα πρότυπα πρέπει να συμβαδίζουν με τις γρήγορες τεχνολογικές εξελίξεις. Ορισμένοι παράγοντες ισχυρίζονται ότι η όλη διαδικασία δημιουργίας ευρωπαϊκών προτύπων είναι υπερβολικά αργή, αν και οι καταγγελίες για βραδύτητα της τυποποίησης μπορεί να είναι λιγότερο βάσιμες όσον αφορά τις τεχνολογίες που απαιτούν περισσότερο χρόνο έως ότου επιφέρουν ανάπτυξη και αναδιάρθρωση. Προς το παρόν, ο χρόνος ανάπτυξης παραδοτέων της CEN και της CENELEC κυμαίνεται από 21,5 έως 36 μήνες, ενώ το σύνηθες χρονικό διάστημα για το ETSI είναι 12 έως 24 μήνες. Ωστόσο, όλη η διαδικασία ανάπτυξης μπορεί να είναι πολύ μακρύτερη για τα πρότυπα που καταρτίζονται κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής. Για τα πρότυπα αυτά, υπάρχουν τέσσερα βασικά στάδια, δηλ. η εκπόνηση της εντολής και η θετική γνώμη της επιτροπής που συγκροτείται δυνάμει της οδηγίας 98/34/ΕΚ, η αποδοχή της εντολής από τους ΕΟΤ και η έναρξη των εργασιών σχετικά με το πρότυπο, η κατάρτιση του ίδιου του προτύπου και η δημοσίευση των στοιχείων αναφοράς του εναρμονισμένου προτύπου στην Επίσημη Εφημερίδα, καθώς και η διαδικασία ένστασης.

1.2. Πρόβλημα 2: Ελλιπής εκπροσώπηση ΜΜΕ και κοινωνικών συντελεστών στην ευρωπαϊκή διαδικασία τυποποίησης

Από αρκετές μελέτες προκύπτει ότι οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν σειρά προβλημάτων όσον αφορά τα πρότυπα και την τυποποίηση. Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα, σύμφωνα με πολλούς παράγοντες, είναι ότι οι ΜΜΕ, κατά κανόνα, υποεκπροσωπούνται στις δραστηριότητες τυποποίησης, ιδίως σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επιπλέον, τα πρότυπα σχετίζονται συχνά με την ασφάλεια και την ευημερία των πολιτών, την αποτελεσματικότητα των δικτύων, το περιβάλλον και άλλους τομείς πολιτικής δημόσιου συμφέροντος. Αν και τα πρότυπα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην κοινωνία, η γνώμη των σχετικών κοινωνικών συντελεστών δεν έχει

[2] Αναλυτικά στοιχεία παρατίθενται στο παράρτημα 3, ενώ το παράρτημα 4 παρέχει επισκόπηση της νομοθεσίας της ΕΕ, με τα ευρωπαϊκά πρότυπα να λειτουργούν ως τεκμήριο συμμόρφωσης προς τις βασικές απαιτήσεις.

ενσωματωθεί επαρκώς στη διαδικασία τυποποίησης στην ΕΕ. Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της ελλιπούς εκπροσώπησης των ΜΜΕ και των κοινωνικών συντελεστών στις δραστηριότητες τυποποίησης, καταβάλλονται χρηματοδοτικές συνεισφορές σε οργανώσεις που εκπροσωπούν ΜΜΕ και κοινωνικούς συντελεστές. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας των εν λόγω επιδοτήσεων, οι όροι χρήσης τους και το είδος των διαθέσιμων χρηματοδοτικών συνεισφορών ποικίλλουν σημαντικά. Ορισμένες οργανώσεις εισπράττουν επιδοτήσεις για την ανάληψη δράσης, ενώ άλλες εισπράττουν επίσης επιδοτήσεις λειτουργίας.

1.3. Πρόβλημα 3: Τα στοιχεία «προτύπων που προέρχονται από ειδικά φόρουμ και κοινοπραξίες» δεν μπορούν, προς το παρόν, να αναφέρονται σε δημόσιες συμβάσεις ΤΠΕ.

Στον τομέα των ΤΠΕ, πολλά πρότυπα που εξασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα δεν καταρτίζονται από τους ΕΟΤ αλλά από παγκόσμια φόρουμ και κοινοπραξίες. Αυτό ισχύει ιδίως για τα πρότυπα που αφορούν το διαδίκτυο και τον Παγκόσμιο Ιστό. Κυρίως λόγω έλλειψης εμπειρογνωμοσύνης υψηλής εξειδίκευσης, οι παραδοσιακοί οργανισμοί κατάρτισης προτύπων δεν καλύπτουν τον τομέα των ΤΠΕ και, ως εκ τούτου, ένα μεγάλο μέρος των εργασιών τυποποίησης που συντελούνται παγκοσμίως στον τομέα των ΤΠΕ πραγματοποιείται, σήμερα, εκτός του επίσημου συστήματος ευρωπαϊκής ή διεθνούς τυποποίησης.

Η αναφορά στοιχείων προτύπων σε δημόσιες συμβάσεις μπορεί να αποτελέσει σημαντικό μέσο ενίσχυσης της καινοτομίας, αλλά και να δώσει στις δημόσιες αρχές τα εργαλεία που χρειάζονται για να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους, ιδίως σε πρωτοπόρους αγορές, όπως στην αγορά της ηλεκτρονικής υγείας. Η πολιτική στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων πρέπει να συμμορφώνεται με την οδηγία 2004/18/ΕΚ, που διακρίνει τα επίσημα πρότυπα από άλλες τεχνικές προδιαγραφές, για τις οποίες ζητείται επιπλέον περιγραφή των λειτουργικών απαιτήσεων. Όταν οι δημόσιες αρχές παραπέμπουν σε τεχνικά πρότυπα στις τεχνικές προδιαγραφές τους πρέπει επίσης να διευκρινίζουν αν επιτρέπεται στους υποψηφίους να αποδείξουν ότι η προσφορά τους συμμορφώνεται με τις προδιαγραφές, ακόμα και αν δεν συμμορφώνεται με το τεχνικό πρότυπο στο οποίο γίνεται παραπομπή. Ωστόσο, κατά την αγορά υπηρεσιών και προϊόντων ΤΠΕ, μπορούν να επικρατήσουν πρόσθετες απαιτήσεις. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να είναι σε θέση να καθορίσουν τις στρατηγικές τους για τις ΤΠΕ και την αρχιτεκτονική που υιοθετούν, συμπεριλαμβανομένης της διασυνοριακής διαλειτουργικότητας, και θα προμηθευτούν συστήματα/υπηρεσίες ΤΠΕ και προϊόντα ή εξαρτήματά τους που θα πληρούν τις απαιτήσεις τις οποίες έχουν θέσει.

2. ΣΤΟΧΟΙ

2.1. Γενικοί στόχοι πολιτικής

Στόχος της παρούσας πρωτοβουλίας είναι να αυξήσει τη συμβολή των προτύπων και της ευρωπαϊκής τυποποίησης στην αποτελεσματικότερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, τονώνοντας την ανάπτυξη και την καινοτομία και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων της ΕΕ, και ιδίως των ΜΜΕ.

2.2. Ειδικοί στόχοι

- Μείωση του χρόνου που απαιτείται από τη διαδικασία τυποποίησης για τα πρότυπα που καταρτίζονται κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής

- Εξασφάλιση ότι οι ΜΜΕ και οι κοινωνικοί συντελεστές εκπροσωπούνται επαρκώς στη διαδικασία τυποποίησης, ιδίως όσον αφορά τα πρότυπα που καταρτίζονται κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής

- Επέκταση της χρήσης των προτύπων ΤΠΕ και, ως εκ τούτου, ενίσχυση της διαλειτουργικότητας μέσω μιας πιο ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής αγοράς δημοσίων συμβάσεων για προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ, ιδίως σε σχέση με τη δημιουργία μιας «ηλεκτρονικής εσωτερικής αγοράς»

- Άρση των περιπτώσεων αμφισημίας στο ισχύον νομικό πλαίσιο.

3. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

3.1. Πρόβλημα 1: Η ευρωπαϊκή διαδικασία κατάρτισης προτύπων δεν είναι αρκετά γρήγορη.

3.1.1. Επιλογή πολιτικής 1.0: Σενάριο αναφοράς

Όπως περιγράφεται παραπάνω. Λειτουργεί ως σημείο αναφοράς έναντι του οποίου αξιολογούνται οι άλλες επιλογές.

3.1.2. Επιλογή πολιτικής 1.Α: Καθορισμός των προθεσμιών για την παράδοση ευρωπαϊκών προτύπων

Το πλεονέκτημα αυτής της επιλογής είναι ότι τα ευρωπαϊκά πρότυπα θα ήταν διαθέσιμα έπειτα από σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα. Με την προϋπόθεση, όμως, ότι οι ΕΟΤ θα δέχονταν συντομότερες προθεσμίες και ότι θα μπορούσαν να πείσουν τους τεχνικούς εμπειρογνώμονες που θα ήταν πρόθυμοι να αναλώσουν περισσότερο χρόνο για την κατάρτιση ενός προτύπου. Τα οικονομικά οφέλη που θα συνεπαγόταν η πιο γρήγορη διαθεσιμότητα ενός προτύπου θα μπορούσαν να εκτιμηθούν ως ανάπτυξη κατά περίπου μία ποσοστιαία μονάδα ετησίως για το προϊόν ή την υπηρεσία που καλύπτεται από το πρότυπο.

Εκτός από το γεγονός ότι αυτή η επιλογή θα εφαρμοζόταν μόνο στα εναρμονισμένα πρότυπα και στα ευρωπαϊκά πρότυπα που ζητούνται από την Επιτροπή, ο καθορισμός προθεσμίας που θα ανάγκαζε τους ΕΟΤ ν' αυξήσουν την ταχύτητα της επίσημης διαδικασίας κατάρτισης προτύπων είναι πιθανό να επηρεάσει αρνητικά την ποιότητα του προτύπου. Ο χρόνος μπορεί να συντομευθεί μόνο αν περιοριστεί η συναίνεση και, κατά συνέπεια, μειωθεί (ή αποφευχθεί) ένα από τα ενδιάμεσα στάδια διαβούλευσης.

Οι προθεσμίες για όλα τα ευρωπαϊκά πρότυπα και την παραγωγή τουλάχιστον του ίδιου αριθμού προτύπων σε μικρότερο χρόνο θα μπορούσε να συνεπάγεται μεγαλύτερο κόστος (π.χ. συχνότερες συνεδριάσεις) σε ετήσια βάση. Εκτιμάται ότι το ετήσιο κόστος ανά πρότυπο θα ανερχόταν σε περίπου 150 000 – 200 000 ευρώ, αν τα πρότυπα οριστικοποιούνταν σε 2 χρόνια. Η επίσπευση της διαδικασίας θα ήταν

εφικτή μόνο αν η βιομηχανία και οι άλλοι παράγοντες συμφωνούσαν να μοιραστούν το επιπλέον κόστος ή αν το χρηματοδοτούσε η Επιτροπή. Αν δεν λαμβάνονταν ειδικά μέτρα, οι προθεσμίες για όλα τα ευρωπαϊκά πρότυπα θα είχαν αναγκαστικά αρνητικό αντίκτυπο στη συμμετοχή ΜΜΕ και κοινωνικών συντελεστών.

3.1.3. Επιλογή πολιτικής 1.Β: Δημιουργία ευρωπαϊκής υπηρεσίας προτύπων, η οποία θα αναλάμβανε τη διαχείριση της διαδικασίας κατάρτισης προτύπων.

Το πλεονέκτημα αυτής της επιλογής είναι ότι την εποπτεία της υπηρεσίας θα αναλάμβανε ο ευρωπαίος νομοθέτης και θα ήταν πιο δύσκολο για την υπηρεσία να αρνηθεί εντολές για ευρωπαϊκά πρότυπα. Η δημιουργία μιας νέας ευρωπαϊκής υπηρεσίας τυποποίησης θα συνεπαγόταν ότι τα αιτήματα για εναρμονισμένα πρότυπα θα εξετάζονταν κατά προτεραιότητα. Ο βαθμός επικάλυψης των διοικητικών πόρων και δαπανών θα ήταν μικρότερος και όλη η διαθέσιμη εμπειρογνωμοσύνη θα ήταν συγκεντρωμένη. Επιπλέον, η συμμετοχή ΜΜΕ στη διαδικασία τυποποίησης θα μπορούσε να βελτιωθεί.

Ωστόσο, αυτή η επιλογή έχει αρκετά σημαντικά μειονεκτήματα. Απαιτεί, κυρίως, στενή συνεργασία με τους εθνικούς φορείς τυποποίησης, ώστε να γίνει βιώσιμη. Μια ευρωπαϊκή υπηρεσία τυποποίησης δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει χωρίς τη στήριξή τους. Επιπλέον, μια υπηρεσία δεν θα μπορούσε να παρέχει το επίπεδο εμπειρογνωμοσύνης που είναι αναγκαίο για την αποτελεσματική επιτέλεση των καθηκόντων μιας τεχνικής επιτροπής. Ως εκ τούτου, θα εξακολουθήσει να είναι αναγκαία η συναίνεση μεταξύ των εμπειρογνωμόνων, ανεξάρτητα από το αν οι εργασίες πραγματοποιούνταν υπό την αιγίδα ενός ΕΟΤ ή μιας υπηρεσίας. Αυτή η επιλογή θα συνεπαγόταν σίγουρα σημαντικό επιπλέον κόστος για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Η Επιτροπή συνεισφέρει, προς το παρόν, 21,2 εκατ. ευρώ, δηλ. περίπου 47 % των συνολικών εσόδων των τριών ΕΟΤ (44 000 000 ευρώ). Τα υπόλοιπα έσοδα των ΕΟΤ προέρχονται κυρίως από τα τέλη και τις συνδρομές των μελών. Πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι ο αριθμός προτύπων που παραγγέλνει η Επιτροπή συνιστά σχετικά μικρό ποσοστό επί των συνολικών παραδοτέων των ΕΟΤ.

3.1.4. Επιλογή πολιτικής 1.Γ: Διαφανείς και απλουστευμένες διαδικασίες για εναρμονισμένα πρότυπα και άλλα ευρωπαϊκά πρότυπα που ζητούνται από την Επιτροπή

Μια καλύτερα οργανωμένη διαδικασία τακτικού ετήσιου ή πολυετούς προγραμματισμού θα αύξανε τον φόρτο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, αλλά θα είχε, γενικώς, θετικό αντίκτυπο. Θα έδινε τη δυνατότητα στους ΕΟΤ να προβλέπουν τις επερχόμενες αιτήσεις και να συντομεύουν τη διαδικασία αποδοχής, ώστε τα εναρμονισμένα πρότυπα να διατίθενται πιο γρήγορα στην αγορά προς χρήση από τις επιχειρήσεις. Αυτή η επιλογή θα επιδρούσε θετικά στην εσωτερική αγορά και στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ), αφού θα μείωνε τον χρόνο έκδοσης εντολών κατά περίπου 6 μήνες (καταργώντας τη χωριστή διαβούλευση της επιτροπής), ενώ θα μπορούσαν να περικοπούν άλλοι 6 μήνες στο τέλος της διαδικασίας, μέσω μεγαλύτερης αποδοτικότητας όταν εγείρονται αντιρρήσεις. Δεν μπορούν να διαπιστωθούν αρνητικές συνέπειες ή επιπλέον κόστος. Αν και αυτή η επιλογή έχει, γενικώς, θετικό αντίκτυπο χωρίς αρνητικές συνέπειες, το βασικό μειονέκτημα είναι ότι θα εφαρμοζόταν μόνο σε εναρμονισμένα πρότυπα και σε πρότυπα που καταρτίζονται κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, άρα δεν θα επηρεαζόταν η ταχύτητα άλλων εργασιών ευρωπαϊκής τυποποίησης.

3.2. Πρόβλημα 2: Συμμετοχή ΜΜΕ και κοινωνικών συντελεστών στη διαδικασία ευρωπαϊκής τυποποίησης

3.2.1. Επιλογή πολιτικής 2.0: Σενάριο αναφοράς (δηλ. η χρηματοδοτική συνεισφορά στις ΜΜΕ και η εκπροσώπηση των κοινωνικών συντελεστών)

Όπως περιγράφεται παραπάνω. Λειτουργεί ως σημείο αναφοράς έναντι του οποίου αξιολογούνται οι άλλες επιλογές.

3.2.2. Επιλογή πολιτικής 2.Α: Διευκόλυνση της άμεσης εκπροσώπησης των ΜΜΕ και των κοινωνικών συντελεστών στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης

Η μακροπρόθεσμη άμεση συμμετοχή τεχνικώς καταρτισμένου προσωπικού μεμονωμένων ΜΜΕ και κοινωνικών συντελεστών στις συνεδριάσεις και τις συζητήσεις μιας τεχνικής επιτροπής παρέχει τη δυνατότητα σ' αυτό το προσωπικό να δημιουργήσει μια καλή εικόνα στους οργανισμούς τυποποίησης. Επιπροσθέτως, το προσωπικό μπορεί να εργάζεται απευθείας ώστε να επηρεάζει τη διαδικασία. Η συμμετοχή στη διαδικασία τυποποίησης απαιτεί άρτια τεχνική κατανόηση των προτεινόμενων προτύπων και του περιεχομένου τους. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες πρέπει να είναι προετοιμασμένοι να δεσμεύσουν, εκ των προτέρων, σημαντικό μέρος του χρόνου και της ενέργειάς τους, ώστε να παρακολουθούν την εξέλιξη εσωτερικών συνομιλιών σχετικά με το αντικείμενο του μελλοντικού προτύπου. Η γενικώς αποδεκτή κατευθυντήρια γραμμή είναι ότι η ουσιαστική συμμετοχή σε οποιαδήποτε τεχνική επιτροπή ή ομάδα εργασίας απαιτεί, κατά βάση, περίπου 20 % του χρόνου ενός προσώπου.

3.2.3. Επιλογή πολιτικής 2.Β: Αναγνώριση δικαιώματος ψήφου σε οργανώσεις που εκπροσωπούν ΜΜΕ και κοινωνικούς συντελεστές στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης

Η αναγνώριση δικαιώματος ψήφου σε πολύ περιορισμένο αριθμό αντιπροσωπευτικών οργανώσεων όσον αφορά το τεχνικό έργο που συντελείται στη CEN θα επηρεάσει ιδιαίτερα θετικά τη συμμετοχή ΜΜΕ και κοινωνικών συντελεστών. Άλλες αντιπροσωπείες με δικαίωμα ψήφου θα πρέπει να συνυπολογίσουν τις απόψεις που εκφράζουν οι εκπρόσωποι ΜΜΕ και κοινωνικών συντελεστών. Δεν διαπιστώθηκαν αρνητικές συνέπειες. Ωστόσο, η αναγνώριση δικαιώματος ψήφου σε οργανώσεις άλλες από τους εθνικούς οργανισμούς τυποποίησης πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης και συμφωνίας με τα μέλη των ΕΟΤ. Επομένως, η δυνατότητα υλοποίησης αυτής της επιλογής είναι αβέβαιη. Επιπροσθέτως, μπορεί να συνεπάγεται την καταβολή υψηλότερης συνδρομής μέλους, η οποία θα αύξανε το κόστος της συγκεκριμένης επιλογής για τους οργανισμούς που εκπροσωπούν ΜΜΕ και κοινωνικούς συντελεστές.

3.2.4. Επιλογή πολιτικής 2.Γ: Ενίσχυση της θέσης των οργανώσεων που εκπροσωπούν ΜΜΕ και κοινωνικούς συντελεστές στους ΕΟΤ, με την παροχή της δυνατότητας χορήγησης επιδότησης λειτουργίας

Η θετική πτυχή αυτής της επιλογής είναι ότι παρέχει τη δυνατότητα συνεχούς στήριξης των οργανώσεων που εκπροσωπούν ΜΜΕ και κοινωνικούς συντελεστές, ώστε να μπορούν να ενισχύουν τον ρόλο τους στη διαδικασία τυποποίησης. Η άλλη θετική πτυχή είναι ότι η δυνατότητα χορήγησης επιδότησης λειτουργίας δίνει

σημαντική ώθηση στους ΕΟΤ να εξακολουθήσουν να θεωρούν αυτές τις οργανώσεις αξιόπιστους εταίρους στη διαδικασία τυποποίησης, ώστε οι απόψεις αυτών των οργανώσεων να λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά τις τεχνικές εργασίες σχετικά με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Ωστόσο, αυτή η επιλογή θα απαιτούσε την εξαίρεση από την αρχή της σταδιακής μείωσης στη βασική πράξη που διέπει τη χορήγηση των επιδοτήσεων. Επιπροσθέτως, αυτή η επιλογή συνεπάγεται ότι τα δημοσιονομικά ποσά που βρίσκονται, προς το παρόν, διασκορπισμένα σε διάφορες γραμμές του προϋπολογισμού θα διατηρούνταν τουλάχιστον από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή. Δεν διαπιστώθηκαν αρνητικές πτυχές.

3.3. Πρόβλημα 3: Τα στοιχεία «προτύπων που προέρχονται από ειδικά φόρουμ και κοινοπραξίες» δεν μπορούν, προς το παρόν, να αναφέρονται σε δημόσιες συμβάσεις ΤΠΕ.

3.3.1. Επιλογή πολιτικής 3.0: Σενάριο αναφοράς

Όπως περιγράφεται παραπάνω. Λειτουργεί ως σημείο αναφοράς έναντι του οποίου αξιολογούνται οι άλλες επιλογές.

3.3.2. Επιλογή πολιτικής 3.Α: Επανενεργοποίηση των μηχανισμών που προβλέπονται στην απόφαση 87/95/ΕΟΚ του Συμβουλίου όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις και την πολιτική

Το πλεονέκτημα αυτής της επιλογής είναι ότι δεν απαιτείται αλλαγή νομοθετικού χαρακτήρα και ότι το συνεπαγόμενο διοικητικό κόστος για τον νομοθέτη της ΕΕ και τα κράτη μέλη θα μπορούσε να αποφευχθεί. Ωστόσο, η μετατροπή των προτύπων που προέρχονται από ειδικά φόρουμ και κοινοπραξίες σε ευρωπαϊκά πρότυπα συνεπάγεται επιπλέον δαπάνες, ευθύνες και κόστη για τους ΕΟΤ. Ένα σημαντικό μέρος του κόστους θα μπορούσε να το αναλάβει η Επιτροπή. Επιπροσθέτως, οι ΕΟΤ θα ήταν υπεύθυνοι για την τακτική αναθεώρηση και επικαιροποίηση του προτύπου. Επίσης, οι περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 δεν αντιστοιχούν πλέον στην τεχνολογική πραγματικότητα της αγοράς. Κατά συνέπεια, αυτή η δυνατότητα μπορεί να απαιτεί ιδιαίτερα διευρυμένη ερμηνεία των διατάξεων της απόφασης 87/95/ΕΟΚ. Λόγω της έλλειψης ασφάλειας δικαίου, ο αντίκτυπος για την εσωτερική αγορά, τις ΜΜΕ, τις δημόσιες αρχές, τους καταναλωτές και την καινοτομία θα ήταν ελάχιστος. Ωστόσο, δεν θα υπήρχαν δημοσιονομικές συνέπειες.

3.3.3. Επιλογή πολιτικής 3.Β: Πρόβλεψη της δυνατότητας αναφοράς στοιχείων για «πρότυπα που προέρχονται από ειδικά φόρουμ και κοινοπραξίες»

Το βασικό πλεονέκτημα αυτής της επιλογής είναι ότι η δυνατότητα αναφοράς επιλεγμένων στοιχείων για πρότυπα που προέρχονται από ειδικά φόρουμ και κοινοπραξίες για σκοπούς δημόσιων συμβάσεων σε αρραγή νομική βάση αναμένεται να αναστρέψει την τάση προς τον κατακερματισμό της αγοράς και να επηρεάσει θετικά την εσωτερική αγορά, ιδίως για τις επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες που συμμορφώνονται με τα εν λόγω πρότυπα που προέρχονται από ειδικά φόρουμ και κοινοπραξίες. Αυτή η επιλογή θα είχε θετικές έμμεσες συνέπειες σε δημόσιες αρχές, ΜΜΕ και καταναλωτές, με δεδομένη την αύξηση των ηλεκτρονικών καταναλωτικών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας που επηρεάζουν τα δίκτυα.

Ωστόσο, αυτές οι θετικές συνέπειες θα μπορούσαν να έχουν αντίστοιχους κινδύνους. Ένας σημαντικός κίνδυνος είναι ότι τα πρότυπα που προέρχονται από ειδικά φόρουμ και κοινοπραξίες θα μπορούσαν να περιέχουν αποκλειστικές τεχνολογίες, όπου ένα εκ των πραγμάτων μονοπώλιο σε μια τεχνολογία θα οδηγούσε σ' ένα εκ των πραγμάτων μονοπώλιο στην αγορά για τις υπηρεσίες και τα προϊόντα που βασίζονται στην εν λόγω τεχνολογία. Αυτό θα ευνοούσε, τότε, τον μοναδικό πάροχο της συγκεκριμένης τεχνολογίας. Ως εκ τούτου, θα ήταν αναγκαίο τα πρότυπα που προέρχονται από ειδικά φόρουμ και κοινοπραξίες να τηρούν τουλάχιστον τις πολιτικές περί δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας με δίκαιους, εύλογους και χωρίς διακρίσεις όρους, όπως στην περίπτωση με τους ΕΟΤ, ή να λειτουργούν χωρίς την καταβολή δικαιωμάτων εκμετάλλευσης. Αυτό είναι ένα από τα προκαθορισμένα κριτήρια ή χαρακτηριστικά[3] με βάση τα οποία πρέπει να επιλέγονται και να αξιολογούνται από την Επιτροπή, με τη βοήθεια παραγόντων μέσω μιας συμβουλευτικής «πλατφόρμας» που αποτελείται από μια πολύ ευρεία κλίμακα παραγόντων και ενδιαφερομένων και χωρίς τη χρήση αμειβόμενης εξωτερικής εμπειρογνωμοσύνης.

3.3.4. Επιλογή πολιτικής 3.Γ: Εκχώρηση του καθεστώτος αναγνωρισμένων οργανισμών σε επιλεγμένα ιδιωτικά φόρουμ και κοινοπραξίες σύμφωνα με την οδηγία 98/34/ΕΚ.

Οι συνέπειες αυτής της επιλογής εξαρτώνται από ορισμένους εξωτερικούς παράγοντες, όπως η επιθυμία των επιλεγμένων φόρουμ και κοινοπραξιών να αναγνωριστούν και να υποβάλλονται σε ελέγχους όσον αφορά τα κριτήρια του ΠΟΕ για την τυποποίηση. Τα φόρουμ και οι κοινοπραξίες μπορεί να διστάσουν να υποβάλουν αίτηση αναγνώρισης λόγω του επιπλέον κόστους πιστοποίησης, της περιοδικής ανανέωσής της (π.χ. κόστος εσωτερικού ελέγχου) και του κόστους που σχετίζεται με τη συμμόρφωση προς τις επιταγές της διαδικασίας και τους προβληματισμούς σχετικά με την «ανεξαρτησία» τους. Σε περίπτωση αναγνώρισης, τα φόρουμ και οι κοινοπραξίες θα πρέπει να συμμορφώνονται με ορισμένες διαδικαστικές πτυχές της επίσημης τυποποίησης που μπορεί να επιβραδύνουν τη μελλοντική κατάρτιση προτύπων. Η αναγνώριση ιδιωτικών φόρουμ και κοινοπραξιών θα δημιουργούσε ορισμένα σημαντικά προβλήματα διακυβέρνησης και συντονισμού. Τα ιδιωτικά φόρουμ και κοινοπραξίες έχουν συνήθως υψηλό κόστος συνδρομής, το οποίο θα αποθάρρυνε τη συμμετοχή ΜΜΕ στη διαδικασία τυποποίησης και θα συνιστούσε παράγοντα διακρίσεων. Οι ΜΜΕ θα αντιμετώπιζαν αυξημένες προκλήσεις στην προσπάθειά τους να συμμετάσχουν ενεργά σε κοινοπραξίες, αλλά λιγότερα προβλήματα στην παθητική παρατήρηση των δραστηριοτήτων τους. Κατά συνέπεια, οι μεγαλύτερες εταιρείες είναι πιθανότερο να ωφεληθούν από τις ενεργητικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν στον τομέα της τυποποίησης. Σε κάθε περίπτωση, αυτή η επιλογή θα απαιτούσε προσεκτικό έλεγχο των διαδικαστικών εγγυήσεων που παρέχονται από τα φόρουμ και τις κοινοπραξίες, ως μέρος της διαδικασίας επιλογής.

Η υπό εξέταση επιλογή θα συνεπαγόταν διάφορα κόστη για τα φόρουμ και τις κοινοπραξίες, ιδίως για την απόδειξη της συμμόρφωσης με τα κριτήρια του ΠΟΕ και ειδικότερα για τις επιταγές της διαδικασίας και τους προβληματισμούς σχετικά με

[3] Κατάλογος πιθανών χαρακτηριστικών παρέχεται στο σημείο 2.1 της Λευκής Βίβλου της Επιτροπής με τίτλο «Ο εκσυγχρονισμός της τυποποίησης των ΤΠΕ στην ΕΕ: προχωρώντας μπροστά», COM(2009) 324 της 3.7.2009.

την «ανεξαρτησία» τους. Σε περίπτωση αναγνώρισης, τα φόρουμ και οι κοινοπραξίες θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις διαδικαστικές πτυχές της επίσημης τυποποίησης και θα πρέπει να πληρούν τα καθήκοντα ενός αναγνωρισμένου οργανισμού. Καμία από αυτές τις πτυχές δεν προσθέτει αξία στο περιεχόμενο και στην ποιότητα του προτύπου. Θα απαιτούσε επίσης επιπλέον πόρους από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, αφού θα ήταν εύλογο για τους οργανισμούς που πληρούν όλα τα κριτήρια να έχουν το δικαίωμα να ωφελούνται από τη χρηματοδοτική συνεισφορά της ΕΕ.

4. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

Οι επιλογές πολιτικής για τους τρεις τομείς του προβλήματος συγκρίνονται σύμφωνα με τα κριτήρια της αποτελεσματικότητας (δηλ. σε ποιον βαθμό πληρούν τους συγκεκριμένους στόχους), της αποδοτικότητας (δηλ. με ποιο κόστος το επιτυγχάνουν) και της συνοχής με άλλες πολιτικές της ΕΕ. Σε αυτή τη βάση, συνιστάται να διατηρηθούν οι ακόλουθες επιλογές:

- Ο συνδυασμός των επιλογών πολιτικής 1.Α (Καθορισμός των προθεσμιών για την παράδοση ευρωπαϊκών προτύπων) και 1.Γ (Διαφανείς και απλουστευμένες διαδικασίες για εναρμονισμένα πρότυπα και άλλα ευρωπαϊκά πρότυπα που ζητούνται από την Επιτροπή)·

- Επιλογή πολιτικής 2.Γ: Ενίσχυση της θέσης των οργανώσεων που εκπροσωπούν ΜΜΕ και κοινωνικούς συντελεστές στους ΕΟΤ, με την παροχή της δυνατότητας χορήγησης επιδότησης λειτουργίας·

- Επιλογή πολιτικής 3.Β: Πρόβλεψη της δυνατότητας αναφοράς στοιχείων για «πρότυπα που προέρχονται από ειδικά φόρουμ και κοινοπραξίες».